

هشدار نمایندگان مجلس به اروپا

فعال‌سازی مکانیسم ماشه ایران را به خروج از NPT سوق می‌دهد

با اقدام رسمی ۳ کشور اروپایی در فعال‌سازی مکانیسم ماشه علیه جمهوری اسلامی ایران، فضای سیاسی کشور بار دیگر تحت تأثیر یکی از حساس‌ترین پرونده‌های بین‌المللی قرار گرفته است. نمایندگان مجلس شورای اسلامی با هشدار در مورد تبعات این اقدام تأکید کرده‌اند که در صورت ادامه این روند، ایران گزینه خروج از پیمان منع گسترش سلاح‌های هسته‌ای (NPT) را به‌عنوان یک راهکار جدی در دستور کار قرار خواهد داد.

مکانیسم ماشه انزای حقوقی در چارچوب قطعنامه ۲۲۳۱ شورای امنیت سازمان ملل است که به کشورهای عضو برجام اجازه می‌دهد در صورت نقض تعهدات از سوی ایران، تحریم‌های بین‌المللی بدون نیاز به تصویب مجدد قطعنامه بازگردد. در مقابل، پیمان منع گسترش سلاح‌های هسته‌ای (NPT) که ایران نیز عضو آن است، کشورهای عضو را متعهد به پرهیز از دستیابی به سلاح هسته‌ای و همکاری در استفاده صلح‌آمیز از انرژی هسته‌ای می‌کند.

آغاز روند ماشه توسط اروپا

در ۲۸ اوت ۲۰۲۵، ۲۸ کشور اروپایی فرانسه، آلمان و بریتانیا با ارسال نامه‌ای به شورای امنیت سازمان ملل روند فعال‌سازی مکانیسم ماشه علیه ایران را آغاز کردند؛ اقدامی که معنای آن بازگشت احتمالی تحریم‌های چندجانبه سازمان ملل است. این تحول واکنش‌های گسترده‌ای در مجلس شورای اسلامی به همراه داشت و بسیاری از نمایندگان آن را اقدامی خصمانه و فاقد مبنای حقوقی دانستند.

ابوالفضل ابوترابی، عضو کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس، گفت: مکانیسم ماشه به‌طور رسمی فعال شده و معنای آن بازگشت تحریم‌هاست. او تأکید کرد جمهوری اسلامی ایران در برابر هر اقدام خصمانه واکنش قاطع نشان خواهد داد و هیچ محدودیتی برای دفاع از حقوق خود قائل نیست. به گفته او، مجلس از دولت خواسته است گزینه خروج از NPT را بررسی کند، زیرا ادامه حضور در این پیمان تحت شرایط موجود منطقی نخواهد بود.

مجلس: ایران آماده اقدامات متقابل است

حسینعلی حاجی‌دلگانی، نایب رئیس کمیسیون اصل ۹۰ مجلس با بیان اینکه اقدام کشورهای اروپایی سونیت آشکار دارد، تصریح کرد: این اقدام نه‌تنها حقوقی دارد و نه می‌تواند ایران را وارد به عقب‌نشینی کند. او افزود: مجلس به روشنی اعلام می‌کند کشور هیچ محدودیتی در برابر زیاده‌خواهی طرف‌های مقابل نخواهد پذیرفت و همه ابزارهای قانونی برای حمایت از تصمیمات دولت فعال خواهد شد.

محمداسماعیل کوثری، دیگر عضو کمیسیون امنیت ملی نیز هشدار داد که بازگشت تحریم‌ها پیامدهای اقتصادی و سیاسی برای کشورهای متخاصم خواهد داشت. او گفت: ایران آماده اقدامات متقابل، به‌ویژه در حوزه‌های انرژی و هسته‌ای است و مجلس با تمام توان از دولت در مسیر حفظ حقوق هسته‌ای حمایت می‌کند.

نگاه به درون: مکانیسم ماشه بی‌اثر است

محمد رضا صباغیان بافتی، نماینده مردم باقر رویکردی متفاوت اما همسو با سایر نمایندگان داشت. او در گفت‌وگویی تأکید کرد: مکانیسم ماشه بیش از آنکه واقعیت عینی داشته باشد، ابزاری روانی است. به گفته او، ایران سال‌ها تحت تحریم بوده و فشارهای کنونی چیز تازه‌ای نیست. اگر کشور به توان داخلی متکی شود و مسائل داخلی خود را حل کند، مکانیسم ماشه دیگر اثرگذار نخواهد بود. صباغیان تأکید کرد ایران باید یک‌بار برای همیشه بایستد و نشان دهد تحریم‌ها نمی‌توانند اراده ملی را تضعیف کنند.

انسپ‌بک بدون وجاهت قانونی

علاءالدین بروجردی، عضو کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس فعال‌سازی مکانیسم ماشه را اقدامی سیاسی و فاقد مبنای حقوقی توصیف کرد. او در گفت‌وگو با همشهری آنلاین گفت: طرف‌هایی که خود به تعهداتشان عمل نکرده‌اند، صلاحیت استناد به این سازوکار را ندارند. آمریکا رسماً از برجام خارج شده و اروپا نیز با تعلل و بی‌عملی، توافق را عملاً بی‌اثر کرده است. او افزود: چین و روسیه به عنوان اعضای دائم شورای امنیت با این اقدام مخالفت کرده‌اند و همین امر نشان می‌دهد اقدام اروپا بیش از آنکه جدی باشد، تلاشی سیاسی برای نشان دادن نقش از دست‌رفته خود در عرصه بین‌الملل است. به باور بروجردی، حتی اگر اروپایی‌ها بازگشت تحریم‌ها را پیگیری کنند، شرایط تغییر چشمگیری نخواهد کرد زیرا فشارهای یک‌جانبه آمریکا و اروپا طی سال‌های اخیر به مراتب سنگین‌تر از محدودیت‌های سازمان ملل بوده است.

گزینه خروج از NPT روی میز

نمایندگان مجلس در مجموع تأکید دارند که فعال‌سازی مکانیسم ماشه نباید ایران را متغفل کند و کشور باید در برابر زیاده‌خواهی‌ها ایستادگی کند. به گفته آنان، یکی از مهم‌ترین گزینه‌ها، خروج از پیمان منع گسترش سلاح‌های هسته‌ای است؛ اقدامی که می‌تواند نشان دهد ایران حاضر نیست تعهدات یک‌جانبه را بدون دریافت امتیاز واقعی ادامه دهد.

ایران در جمع «اقلبرت موشکی جهان»

«انسپ‌بک» هیچ تأثیری در قدرت و توان دفاعی و رزمی ایران ندارد. سردار رضا طلایی‌نیک، سخنگوی وزارت دفاع با بیان این مطلب، تأکید کرد: «درصد تسلیحات و تجهیزات نیروهای مسلح دانش‌بنیان است و در قدرت موشکی جزو ۱۰ کشور جهان و در قدرت تسلیحاتی جزو کشورهای برتر هستیم.»

مقاله سه‌جانبه با انسپ‌بک

روسیه و چین با انسپ‌بک مقابله خواهند کرد. روزنامه آمریکایی وال استریت ژورنال طی گزارشی در این زمینه، تأکید کرد که اجرای تحریم‌های سازمان ملل و افزایش فشارها بر جمهوری اسلامی برای جلوگیری از اهداف هسته‌ای ایران به این سادگی نخواهد بود.

پزشکیان وفاق را معنا کرد

وحدت فقط حول رهبری

رئیس‌جمهور در نشست رسانه‌ای: وحدت و انسجام داخلی با رهبری امکان‌پذیر است

منطقه‌ای و تهدیدات خارجی خاطر‌نشان ساخت که انسجام ملی سدی محکم در برابر طمع‌ورزی دشمنان است. در این نشست، هر سه پرسشگر نیز به‌نوعی به ضرورت وفاق داخلی، اصلاح ساختارها و همکاری‌تجنگیان اشاره داشتند. پزشکیان با تأکید بر نقش رهبری به عنوان ستون خیمه نظام سیاسی ایران تصریح کرد: «رهبری وقتی می‌گوید کاری

باید بشود، نباید کسی ساز مخالف بزند.» او ضمن نقد صداهای وحدت‌شکن اعلام کرد دولت خود را موظف به ایجاد همدلی میان اقشار، اقوام و جریان‌های سیاسی می‌داند و نمونه‌های عملی از انتصاب استانداران سنی و زنان در مسئولیت‌های کلیدی را به عنوان گام‌های اجرایی در مسیر وفاق برشمرد. مهم‌ترین بخش‌های این گفت‌وگو به شرح ذیل است.

عملکرد یک‌ساله دولت و مسائل کلان سیاسی، اجتماعی و اقتصادی ایران صورت گرفت، در عمل به صحنه‌ای برای بازخوانی کلیدواژه اصلی رئیس‌جمهور تبدیل شد: وحدت و وفاق حول محور رهبری. پزشکیان در پاسخ به پرسش‌های شرکت‌کنندگان بارها بر این نکته تأکید کرد که رمز پایداری نظام و عبور از بحران‌ها وحدت داخلی تحت هدایت رهبری است. او با اشاره به حوادث اخیر

حسین ارچلو روزنامه‌نگار

نشست مشترک مسعود پزشکیان، رئیس‌جمهور و رئیس دولت چهاردهم با ۳۰۰ تن از فعالان سیاسی و رسانه‌ای کشور شامل حجت‌الاسلام محمدعلی ابطحی (سیاستمدار)، عبدالله گنجی (روزنامه‌نگار) و علیرضا معزی (تحلیلگر رسانه) برای واکاوی مهم‌ترین مسائل کشور برگزار شد. این جلسه که با محوریت بررسی

گزارش

۱ مقدمه

رئیس‌جمهور در ابتدای نشست، یاد امام، شهدای دولت و شهادت‌ی ترور را گرمای داشت و تأکید کرد جمهوری اسلامی از آغاز تاکنون زیر ترور بوده است. وی تهمت‌هایی را که به ایران درباره ترور پیسم زده می‌شود دروغ دانست و گفت ایران خود قربانی ترور است.

پیام آغازین: امید به پیشبرد کشور با وحدت و انسجام ملی

۲ محور وحدت و نقش رهبری

شاه‌بیت سخنان رهبری وحدت و انسجام است. ستون خیمه رهبری می‌تواند همه را گرد هم آورد. پس از حملات اخیر دشمن، رهبر انقلاب تأکید کردند که «ای ایران» بخوانند که نشانه‌ای از دعوت به همبستگی ملی است. ایران متعلق به همه مردم است و هیچ‌کس نمی‌تواند آن را به نام خود مصادره کند. رهبری وقتی تکلیف می‌کند، نباید کسی ساز مخالف بزند. مخالفت با نظر رهبری تضعیف وحدت ملی است. کار رئیس‌جمهور ایجاد و حفظ وحدت داخلی زیر پرچم رهبری است.

۴ برنامه‌ها و سیاست‌ها

برنامه هفتم و سیاست‌های کلی نظام
برنامه‌های دولت براساس سیاست‌های کلی نظام و برنامه هفتم است.
دولت برخی مواد غیرقابل اجرا را شفاف به مردم و مجلس اعلام خواهد کرد.
اجرای برنامه‌ها نیازمند منابع و اصلاح ساختار است.
وفاق با رهبری و هماهنگی با نظام چارچوب حرکت دولت است.

اصلاح سیستم

مشکل اصلی کشور نه افراد، بلکه سیاست‌ها و ساختارهاست.
باید سیستم را اصلاح کرد تا افراد خوب در آن خراب نشوند.
در سیاست هم، مثل پزشکی، باید علت‌ها را پیدا کرد، نه مقصرها را.

تصمیم‌های سخت

وظیفه اصلی رئیس‌جمهور: حفظ انسجام داخلی تحت رهبری
فعال‌سازی «انسپ‌بک» مردود است.
تحریم‌ها را از جنگ خطرناک‌تر توصیف کرد، چون حتی مانع ورود دارو می‌شوند.

۵ وفاق و همبستگی اجتماعی

وفاق تنها با مردم نیست، بلکه باید درون قوا و نهاده‌ها هم ایجاد شود.
انتقاد از صدای اختلاف‌افکن در رسانه‌ها و مجلس که مانع انسجام است.
نمونه‌های عملی وفاق:
انتصاب استانداران سنی (بلوچ و کرد) با تأیید یا عدم مخالفت رهبری
انتصاب زنان در معاونت‌ها و سازمان‌ها
ساخت مدارس توسط مردم (۷۲۰۰ مدرسه در حال ساخت؛ ۲۲۰۰ مدرسه در ۶ ماه)
وفاق یک‌طرفه نیست؛ رهبری همواره مانع دعوای قوا شده‌اند.

۶ مسائل فرهنگی و اجتماعی

درباره قانون حجاب: اجرای سختگیرانه آن بحران داخلی ایجاد می‌کند.
باید میان «عفت» و «حجاب» تفکیک قائل شد.
بیشترین وقت دولت صرف آموزش و پرورش شده است.
اصلاح سبک زندگی، روش فکر و تربیت جوانان، هدف اصلی دولت است.

۷ فضای مجازی و فیلترینگ

کاری که با وی‌پان انجام می‌شود دتر از باز بودن پلتفرم‌هاست.
مخالفت با رفع فیلترینگ عامل اختلاف و مانع وحدت است.
نیت دولت باز کردن پلتفرم‌هاست، اما جنگ این روند را عقب‌انداخت.
اصل وحدت و انسجام است، نه وی‌پان.

۸ شفافیت اقتصادی

ضرورت اجرای ماده ۱۶۹ مکرر مالیات‌ها و اتصال کد ملی، کد زمین و کد محل
این اتصال مانع کم شدن پول و رانت می‌شود.
اجرای طرح شفافیت مالیاتی ۸۵ درصد پیشرفت داشته است.

۹ سیاست خارجی و مقاومت

پرسش: اگر ایران از فلسطین حمایت نکند، آیا می‌تواند موشک و انرژی هسته‌ای داشته باشد؟
پاسخ پزشکیان: اگر در داخل کشور انسجام، عدالت و وحدت ایجاد شود، دیگران نمی‌توانند ایران را زمینگیر کنند.
یک عامل افزایش مشکلات: نادیده گرفتن اقوام، مذاهب و زنان بر مشکلات کشور افزوده است.
تأکید بر اجرای عدالت و انسائیت: اگر به آن عمل کنیم، حتی بمب و جنگنده هم نمی‌تواند مردم ایران را از یاد آورد.

۱۰ جایگاه رهبری در وفاق ملی

رهبری وقتی می‌گوید کاری باید بشود، نباید کسی حرف دیگری بزند.
مداخلات رهبری مانع دعوای قوا و به‌هم‌ریختگی کشور شده است.
با نظر و هدایت رهبری، انتصاب اقوام و مذاهب در پست‌های کلیدی ممکن شد.
نتیجه‌گیری: وحدت واقعی تنها زیر پرچم رهبری تحقق‌پذیر است.

۱۱ مخلص کلام

برای خدمت به مردم آمده‌ام، نه برای مقام.
هر کس که بتواند در داخل یا خارج مشکل مردم را حل کند دستش را می‌بوسم.
تنهایی قادر به حل مشکلات نیست؛ مردم باید پای کار بیایند.
امید دارم خوانند کمک کند تا در پیشگاه ملت شمرده شوم.
با بهرامی مردم و تحت هدایت رهبری، مشکلات کشور حل می‌شود.

دپلماتسی

علیرضا احمدی؛ روزنامه‌نگار

پزشکیان در پکن

سفر رئیس‌جمهور به چین در توسعه مناسبات تهران و پکن اهمیت دارد

رئیس‌جمهور امروز (یکشنبه) در حالی برای شرکت در نشست سران کشورهای عضو سازمان همکاری شانگهای به چین می‌رود که نخستین سفر مسعود پزشکیان به چین از جنبه‌های راهبردی اقتصادی - سیاسی دارای اهمیت ویژه‌ای است.

اجلاس بیست‌وپنجم

بیست‌وپنجمین اجلاس سران کشورهای عضو سازمان همکاری شانگهای در حالی به میزبانی شهر «تیانجین» برگزار می‌شود که چین برای پنجمین بار میزبانی این اجلاس را برعهده دارد.
حضور بیش از ۳۰ کشور در اجلاس‌های برنامه‌ریزی شده شرکت تقریباً همه سران عضو «شانگهای» و «شانگهای پلاس» در نشست بیست‌وپنجم
حضور مقام‌های ارشد سازمان‌های منطقه‌ای و بین‌المللی
رایزی‌های دوجانبه و چندجانبه سران کشورهای عضو سازمان همکاری شانگهای
تصمیم‌گیری‌های راهبردی با توجه به نتیجه بحث‌های کمیته‌های مختلف در حوزه‌های متفاوت

برنامه‌های سفر به چین

سفر ۴ روزه رئیس‌جمهور ایران به چین با برنامه‌های متنوعی همراه خواهد بود، از جمله:
شرکت و سخنرانی در ۲ اجلاس سازمان شانگهای و شانگهای پلاس
گفت‌وگو با شی جین‌پینگ، رئیس‌جمهور چین
رایزی با ولادیمیر پوتین، رئیس‌جمهور روسیه
دیدار با تعداد دیگری از مقام‌های ارشد عضو سازمان همکاری شانگهای
حضور در برخی نشست‌ها و بازدیدهای برنامه‌ریزی شده در حاشیه اجلاس
سفر به پکن
شرکت در جشن پیروزی هشتادمین سال جنگ جهانی دوم و پیروزی چین بر ژاپن

محورهای اجلاس

بیست‌وپنجمین اجلاس سران کشورهای عضو شانگهای به‌عنوان یکی از مهم‌ترین رویدادهای سیاسی و امنیتی منطقه، محورهای مهمی دارد که در ادامه به برخی از آنها اشاره می‌شود.
بررسی راههای گسترش همکاری‌های اقتصادی، سیاسی و امنیتی میان کشورهای عضو
تقویت ابتکارهای مشترک در حوزه‌های انرژی، حمل‌ونقل و اقتصاد دیجیتال
بحث درباره مسائل امنیتی منطقه‌ای، از جمله مبارزه با تروریسم، قاچاق مواد مخدر و جرائم سازمان‌یافته
بررسی تحولات ژئوپلیتیکی منطقه، از جمله وضعیت قفقاز جنوبی و کریدور «ترنگور»
تقویت همکاری میان کشورهای عضو برای مقابله با هژمونی غرب و تحریم‌های یک‌جانبه
بحث درباره توسعه پایدار، اقتصاد دیجیتال و حقوق زنان
که پیش از این، ایران پیشنهادهای راهگشایی در این زمینه‌ها مطرح کرده بود.

چرا این سفر برای ایران مهم است؟

سفر رئیس‌جمهور به چین و شرکت در اجلاس سران سازمان همکاری شانگهای در شرایط کنونی از جنبه‌های مختلف برای ایران «مهم» است.
تقویت جایگاه ایران در معادلات منطقه‌ای
با توجه به اینکه از شهریور ماه ۱۴۰۰ عضویت «ناظر» ایران در «شانگهای» به «عضو اصلی» تبدیل شده است، این اجلاس فرصتی برای نشان دادن نقش فعال و تأثیرگذار ایران در این سازمان بود. حضور پررنگ ایران در کمیته‌ها و جلسات مختلف این سازمان (حدود ۱۰۰ کمیته در سال جاری) نشان‌دهنده تعهد تهران در مشارکت در تصمیم‌گیری‌های منطقه‌ای است.

تعمیق روابط با چین

این سفر به‌عنوان نخستین سفر رسمی پزشکیان به چین پس از آغاز دوره ریاست‌جمهوری‌اش، نقطه عطفی در روابط دوجانبه محسوب می‌شود. چین به عنوان بزرگ‌ترین واردکننده نفت ایران و شریک راهبردی ایران براساس توافق ۲۵ ساله، نقشی کلیدی در ثبات اقتصادی و نظامی ایران دارد. دیدار با شی جین‌پینگ و مذاکرات درباره پروژه‌های زیرساختی و دفاعی، نشان‌دهنده عزم ۲ کشور برای عملیاتی کردن توافقاتی که این روزها مورد توجه تحلیلگران غربی نیز قرار گرفته است.

مواجهه با فشارهای غربی

در شرایطی که ترویتیکای اروپایی با فعال‌سازی سازوکار «مکانیسم ماشه» به دنبال افزایش فشارها بر ایران است، این سفر می‌تواند بسترساز همکاری‌های پیش از پیش محور چین، ایران و روسیه در مواجهه با فشارهای فزاینده غربی باشد؛ موضوعی که این روزها مورد توجه تحلیلگران غربی نیز قرار گرفته است.

بازتعریف روابط قدرت

این سفر در متن تحولات ژئوپلیتیکی منطقه‌ای و جهانی بیش از پیش معنا پیدا می‌کند. تقویت روابط با چین و روسیه در مقابل فشارهای غرب به ایران امکان می‌دهد نقش خود را در نظم جدید جهانی تقویت کند. حضور در رژه نظامی چین و نمایش فناوری‌های پیشرفته نظامی، پیام روشنی به غرب درباره همبستگی ایران با قدرت‌های شرقی خواهد بود.

طرح موضوع‌های هسته‌ای

یکی از جنبه‌های ویژه دیدارهای مسعود پزشکیان با روسای‌جمهور چین و روسیه، رازینی درباره مذاکرات هسته‌ای ایران و غرب است. این رازینی‌ها می‌تواند به هماهنگی بیشتر میان ایران، روسیه و چین برای مقابله با فشارهای از آنس بین‌المللی انرژی اتمی منجر شود.

گسترش مبادلات نفتی

ایران و چین در سال‌های اخیر همکاری‌های گسترده‌ای در حوزه انرژی و به‌ویژه نفت داشته‌اند و با توجه به اینکه پکن از مهم‌ترین خریداران نفت ایران به حساب می‌آید، رازینی‌های هیأت ایرانی در چین، می‌تواند نقش ویژه‌ای در توسعه صادرات نفت ایران به چین داشته باشد.